

Prædiken til Trinitatis søndag

Matt. 28, 16-20

Trinitatis søndag eller på godt, gammelt dansk - Hellig Trefoldighedsfest, sådan kalder man fra gammel tid festen for den hellige treenighed. Nu har vi fejret jul, påske og pinse, og som indledning til de mange "almindelige" søndage i sommeren og efteråret, kommer så den sidste af kirkeårets store fester, Tri-nita-tis - eller altså på dansk - Hellig Trefoldighedsfest. Det vil ikke sige, at der er en fjerde højtid foruden de tre store. Men Trinitatis søndag vil ligesom sammenfatte alt det, som Julen, Påsken og Pinsen betyder for os. Det er festen for den treenige Gud - eller for den ene Guds treenighed, festen for Faderen, Sønnen og Helligånden. De tre udgør, som den gamle kirkefader Tertullian sagde: tres personae, una substantia, tre personer i én uadskillelig virkelighed.

Nu vil en og anden sikkert tænke, at dette med treenigheden, det er bare et af de lærdes sære påfund, noget abstrakt og i grunden totalt ligegyldigt; det er jo ikke andet end gammel teolog- og præstesnak, som ikke kan komme tidens mennesker noget ved.

Nej, så kan man næsten bedre forstå muslimerne. Her er der i det mindste en vis orden i sagerne. Her er en konsekvent moral, her

er et klart skel mellem troende og vantro, mellem retfærdige og uretfærdige, og der er heller ingen tågede fantasier og spekulationer om een Gud i tre personer. Ganske vist kan muslimerne godt være lidt fanatiske, men som jeg en gang hørte, der skulle være sagt, vistnok af en taxachauffør: "Ja, meget kan man sige om dem, men de tager sgu deres kristendom alvorlig"!!

Og det må man nok sige, at de gør. Den islamiske retspraksis, martyriet og den hellige krig, alt sammen ligger det i svøb, også hos dem, der ikke ligefrem praktiserer det. En af de bedste kendere af islam, den afdøde missionær og biskop Jens Christensen, har i sin bog om *Islam* skrevet: "Så meget er ganske givet: Der ligger i det muhamedanske folk verden over den følelse, at islam ikke er, hvad den skulle være, før ethvert land bøjer knæ for et islamisk overherredømme. Først da er Guds Rige kommet på jord" (J. Christensen: *Islam*. 1959, s. 121-22). Guds Rige skal udbredes med alle midler, om nødvendigt med vold og magt, om nødvendigt ved den hellige krig. Hvordan man end vender og drejer det, så er det islams håb og drøm at opnå *verdensherredømme*, det vil sige et herredømme, hvor mennesker hand-

ler direkte på Guds vegne, hvor der umiddelbart sættes lighedstegn mellem Guds herre-dømme, og så den magt, som de troende udøver på hans vegne.

Hvor der derimod tales ret og sandt om den treenige Gud, dér ser sagen noget anderledes, ja fundamentalt anderledes ud. Her er der tale om et usynligt herredømme, en magt, som er skjult i afmagt og fattigdom, under lidelse og kors. Denne usynlige, åndelige, men yderst virkelige magt har Faderen i Himlen overdraget til sin en-bårne Søn. Der er ikke tale om, at Gud åbenbarer sig i en bog, som helt bogstaveligt er faldet ned fra Himlen og landet i profetens hænder. Nej, Guds er blevet et menneske af kød og blod, Han er blevet som en af os. I Vor Herre Jesus Kristus er Gud steget ned til os, som går omkring i mørket og mellem grave. Med sin lidelse, sit kors og sin opstandelse har Han båret vores skyld og givet os del i sin kærlighed. Han har gjort os til borgere i det rige, hvor alene kærlighedens Gud har og udøver den himmelske magt - og den jordiske med. Denne magt deler Han med Sønnen, og ved sin Hellige Ånd kalder og drager Han endnu den dag i dag mennesker ind i sit Rige. Det er alt andet end overjordiske spekulationer og drømmerier.

Treenighedstanken er ikke en frugt af menneskelige spekulationer. Den er udsprunget af Guds eget komme til verden og til os mennesker. Den er en måde at tale sandt om Gud på. Sådan som Jesus i dag gør det, når Han siger de ord, vi kender så godt fra døbefonten: ”Mig er givet al magt i Himlen og på jorden”, og at apostlene skal gøre mennesker til Hans disciple ved at døbe dem i Fa-

derens og Sønnens og Helligåndens navn. Her skal intet udrettes med vold eller tvang, men kun ved vand og Ånd - og ved ordet, som det lyder over døbefont og alterbord. Her gælder det i sandhed - som Grundtvig siger i en salme:

Foragter ej de midler ringe!
Her intet sker ved kæmpehånd,
her intet lader sig fremtvinge
i stilhed virker her Guds Ånd. (DDS 350 v. 3)

Det er magtesløshedens magt, kærlighedens magt, der virker gennem vor Herre Jesus Kristus. Han siger ikke, at han kun hersker over en del af verden, men at *al magt* i Himlen *og* på jorden, er Hans. Også den magt, mennesker udøver over hinanden, hører i grunden Ham til. Vi kan godt tilrane os magten og selv tage æren for den og det, den kan gøre for os. Men den selvtagne magt, den er ligesom et dejligt rødt æble, der trods det indbydende ydre har en orm skjult i sit indre. Det bærer sin egen undergang i sig. Man ser det f.eks. også på historiens mest magtfulde riger og deres herskere. I det øjeblik historiens store tyranner har rakt hånden frem for at gribe verdensherredømmet - i samme øjeblik har det næsten altid vist sig, at deres tid allerede var ved at være forbi. Det er som i det gamle eventyr om konen i muddergrøften, der ville være konge og bisp, kejser og pave, men endte med at sidde i muddergrøften igen.

Den magt, som mennesker mener at have fra sig selv, den selvtagne eller ”røvede” magt, den har altid travlt med at gøre opmærksom på sig selv. Når det gælder menneskers

magtudøvelse, så er den lige så tit præget af misbrug som af retfærdighed.

Anderledes med den magt, der er givet Jesus Kristus. Det er en magt, Han har fået af sin Fader, og det er en magt, som aldrig har travlt med at vise sig og pege på sig selv. Det er kærlighedens magt, den, der hersker, ikke ved at undertrykke, men ved at tjene. I modsætning til os, så holdt Han det ikke for et røvet bytte at være Gud lig, men Han tog tjenerskikkelse på og blev mennesker lig, som Paulus skriver i sin salme til menigheden i Filippi.

I kristendommen er Gud ikke kun den fjerne, utilgængelige og uopnåelige. Han har ikke kun åbenbaret sig i gennem loven, som blev givet på Sinai bjerg, men gennem sin Søn, som er Hans kærligheds ord Sønnen er på een gang Gud og mand, sand Gud og sandt menneske. Sønnen har lært os at bede til Gud som vor kærlige Fader. Uden talen om Sønnen bliver Faderen til en ren og skær lovgiver og dommer, en fjern og fremmed Gud, som fører et strengt opsyn med vore mindste handlinger, en Gud, der lige så godt kunne være ond som god. Hvis man på den anden side tænker sig Sønnen uden Faderen, ja så bliver det nærliggende at se Jesus som slet og ret et stort menneske, et moralsk forbillede. Så bliver det nemt til, at kristendom reduceres til at være en slags filosofi eller livsvisdom, som siger, at vi skal være gode og næstekærlige mod hinanden. Men filosofi har endnu aldrig frelst nogen eller revet nogen ud af syndens og dødens forfærdelige magter. Eller, som det er blevet sagt en gang: kristendom er blevet til ”jesendom” og Kristus nedskrevet til et

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

stort forbillede for, hvordan man skal leve. Og endelig: Uden talen om Helligånden bliver alt, hvad vi siger om Faderen og Sønnen blot til noget, der skete en gang for mange hundrede år siden, men som ikke har gyldighed nu.

Så er der jo også dem, som *kun* vil tale om Ånden. Eller måske snarere om ånder. For nogle år siden var der et populært TV-program med titlen ”Åndernes magt”. Det handlede angiveligt om spøgeri, genfærd og besættelse. Man kunne næsten fristes til at genindføre eksorcismen ved dåben. I gamle dage hørte den faktisk med. I mange kirker stod døbefonten ved indgangen til kirken, for at den lille hedning, der skulle døbes, ikke skulle bringe onde magter ind i kirkens rum. Ved døbefonten skulle præsten ånde på dåbsbarnet og så sige: ”Far herud, du urene ånd og giv den Helligånd rum!” Vi har, hvad vi skylder Grundtvig tak for, bevaret resterne af eksorcismen - i forsagelsen af Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Det er godt, at den er der endnu, forsagelsen. For med den er vi lige midt i verden, lige midt i det liv, vi lever her og nu med alt det, der kan tynde og ængste, og få os til at grue for verdens og vores egen ondskab. Og stående her får vi så at høre, at vi er i den treenige Guds hånd, at Han vil skænke os sit Rige, fordi ”Guds Rige hører sådanne til”. Sådanne, som kan føle sig små og overladt til angsten. Vi får lov at bære vores små til dåben og få dem døbt i den treenige Guds navn - og stole på, at dermed er de i gode hænder. Ikke sådan, at vi ved, hvordan det vil gå dem i verden - dåben er ingen livsfor-

sikring - men sådan, at vi må vide dem og os selv i Guds kærlige hånd, i dag og alle dage. Og så taler Vor Herre da til sidst om ”verdens ende”. Om den ved vi kun, at den kommer, at en dag er det forbi, både med os og med den verden, vi har kendt. Vi behøver ikke at bekymre os eller grue for den dag. For på den dag vil alt igen blive, som det var på skabelsens morgen. Gud vil være alt i alle. Synd, sorg og ondskab vil være borte for evigt. I dåben blev der sat et usynligt mærke på os, korsets tegn på, at vi ”tilhører den korsfæstede og opstandne Herre Jesus Kristus”.

En fransk konge skal en gang have sagt, mens han blev kronet: ”De tre håndfulde vand, som en gang blev øst over mit hoved, er kostbarere end den krone, jeg nu bærer på mit hoved”. Sådantaler den sande ydmyghed, en ydmyghed, som ved, at al magt til syvende og sidst tilhører Kristus, og at det er til vor evige lykke, at det er sådan.

Amen

Erik Sloth

prædiken holdt i Ullebølle Kirke

Salmer:

16, 435, 441, 318, 356